

เผยแพร่...แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความ

นำเสนอเมื่อ : 21 ส.ค. 2552

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

รายวิชาภาษาไทย ท ๔๒๑๐๑
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

หน่วยย่อย เรื่อง การเขียนเรียงความ
ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การเขียนเรียงความ เป็นศิลปะการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง
ที่แสดงถึงความคิด ความรู้สึก

และความต้องการของผู้เขียน ซึ่งต้องอาศัยหลักการเขียน กลวิธีการเขียน
การใช้สำนวนภาษา

และการเรียบเรียงภาษาที่สละสลวย จึงจะทำให้งานเขียนนั้นมีคุณค่า ถูกต้อง
ชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเรียนเรื่องนี้แล้วนักเรียนสามารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้

๑. บอกองค์ประกอบของเรียงความได้

๒. บอกกระบวนการเขียนเรียงความได้

๓. เขียนโครงเรื่องเรียงความตามหัวข้อที่กำหนดให้ได้

๔. เลือกสรรถ้อยคำที่จะนำมาเขียนเรียงความได้

๕. เขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องในโลกของจินตนาการได้

สาระการเรียนรู้

๑. องค์ประกอบของเรียงความ
๒. กระบวนการเขียนเรียงความ
๓. การวางโครงเรื่องในการเขียนเรียงความ
๔. การสรรคำใช้
๕. การเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องในโลกของจินตนาการ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

๑. สนทนากับนักเรียนถึงความสำคัญและประโยชน์ในการเขียนเรียงความ
๒. ชักถามนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ โดยใช้คำถามนำดังนี้
 - ๒.๑ ลักษณะสำคัญของเรียงความมีอะไรบ้าง
(มีเอกภาพ มีสารัตถภาพ และสัมพันธภาพ)
 - ๒.๒ ไวยากรณ์ที่ใช้ในการเขียนเรียงความมีอะไรบ้าง
(บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร เทศนาโวหาร สาธกโวหาร และอุปมาโวหาร)
๓. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
๔. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การเขียนเรียงความจำนวน ๑๐ ข้อ
๕. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๖ คน โดยคณะกรรมการแต่ละกลุ่มมีนักเรียน
เก่ง ๑ คน ปานกลาง ๔ คน และอ่อน ๑ คน

ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม

- นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการสอน เรื่อง การเขียนเรียงความ ในหัวข้อองค์ประกอบ

การเขียนเรียงความ กระบวนการเขียนเรียงความ และการวางโครงเรื่อง

- เลขานุการกลุ่มรับใบงานที่ ๑๒.๑ เพื่อนำไปประชุมปรึกษาหารือแบ่งงานร่วมกันผิชอบภายในกลุ่ม ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย

- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ แล้วปฏิบัติกิจกรรมตามประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในใบงานที่ ๑๒.๑

- ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

- ครูและนักเรียนกลุ่มอื่นร่วมสรุปองค์ประกอบของเรียงความ กระบวนการเขียนเรียงความ และการวางโครงเรื่อง

- นักเรียนช่วยกันคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

- นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงสมุด

ชั่วโมงที่ ๒

- ทบทวนความรู้เดิมเรื่ององค์ประกอบและโครงเรื่องของเรียงความตามที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว

- แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ ฝ่าย เล่น “เกมลักไก่” เพื่อฝึกให้นักเรียน คิดหาคำศัพท์สำนวนได้อย่างรวดเร็ว

- แจ้งให้นักเรียนทราบว่าเมื่อเรียนจบจุดประสงค์นี้แล้วนักเรียนจะต้องสามารถเลือกสรรถ้อยคำที่จะนำมาเขียนเรียงความได้

- แบ่งกลุ่มนักเรียนตามกลุ่มเดิมจากชั่วโมงที่ ๑ ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมารับใบความรู้ที่ ๑๒.๑ เรื่อง การสรรคำใช้ ไปแจกจ่ายให้สมาชิก

เพื่อนักเรียนทุกคนจะได้เข้าใจการเลือกใช้ถ้อยคำในการเขียนเรียงความ
ครูอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจยิ่งขึ้น

๕.

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดและเลือกสรร
คำมาใช้

โดยทำกิจกรรมใบงานที่ ๑๒.๒ ให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด

๖. เมื่อเสร็จแล้วแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันตรวจผลงาน
และให้คะแนนเพื่อนตามบัตรเฉลยกิจกรรมที่ ๑๒.๒ เรื่อง การสรรคำใช้

๗. นักเรียนอ่านสรุปเนื้อหาเรื่อง การสรรคำใช้ จากแผ่นโปสเตอร์ที่ ๑๒.๑

๘. นักเรียนจดสาระความรู้ลงในสมุด

๙. ให้นักเรียนทำกิจกรรมตามใบมอบหมายงานที่ ๑๒.๑ นอกเวลาเรียน

ชั่วโมงที่ ๓

๑.

ซักถามนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของเรียงความและขั้นตอนการเขียนเรียงความ โดยใช้แนวคำถาม ดังนี้

๑.๑ องค์ประกอบของเรียงความมีอะไรบ้าง

(คำตอบ คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป)

๑.๒ การเขียนโครงเรื่องมีกี่ขั้นตอน อะไรบ้าง

(มี ๔ ขั้นตอน ได้แก่ ๑. ชั้นระดมความคิด ๒.

ชั้นเลือกสรรและจัดหมวดหมู่ความคิด

๓. ชั้นจัดลำดับแนวความคิด ๔. ชั้นขยายความคิด)

๒. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมจากชั่วโมงที่ ๑

๔. นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาเอกสารประกอบการสอนเรื่อง

การเขียนเรียงความในหัวข้อเรียงความเกี่ยวกับเรื่องในโลกของจินตนาการ

๕. ตัวแทนกลุ่มรับใบงานที่ ๑๒.๓

ระดมพลังสมองเพื่ออภิปรายหาข้อสรุปตามประเด็นที่กำหนดไว้ในใบงานที่ ๑๒.๓

โดยประธานกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการอภิปรายและพยายามกระตุ้นให้สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนได้แสดงความคิดเห็นเพื่อให้สมาชิกทุกคนเกิดความรอบรู้

๖. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ชักถามและแสดงความคิดเห็น

ครูชมเชยให้กำลังใจนักเรียนทุกกลุ่มและอธิบายเพิ่มเติม

๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเขียนเรียงความ และการเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องในโลกของจินตนาการ ให้แต่ละกลุ่มนำผลงานในใบงานที่ ๑๒.๓ ไปติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

๘. นักเรียนจดบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

๙. มอบหมายให้นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมตามใบมอบหมายงานที่ ๑๒.๒ นอกเวลาเรียน

๑๐. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การเขียนเรียงความ จำนวน ๑๐ ข้อ

สื่อการเรียนการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ

๒. เอกสารประกอบการสอน เรื่อง การเขียนเรียงความ

๓. ใบงานที่ ๑๒.๑ เรื่อง การเขียนเรียงความ

๔. เกมลักไก่

๕. ใบความรู้ที่ ๑๒.๑ เรื่อง การสรรคำใช้

๖. ใบงานที่ ๑๒.๒ เรื่อง การสรรคำใช้

๗. แผ่นโปสเตอร์ที่ ๑๒.๑ สรุปเนื้อหา เรื่อง การสรรคำใช้

๘. ไบมอบหมายงานที่ ๑๒.๑ เรื่อง การสรรคำใช้

๙. ไบงานที่ ๑๒.๓ เรื่อง
การเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องในโลกของจินตนาการ

๑๐. ไบมอบหมายงานที่ ๑๒.๒ เรื่อง
การเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องในโลกของจินตนาการ

๑๑. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

๑. สิ่งที่จะวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

๑.๑ จุดประสงค์การเรียนรู้

๑.๒ พฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

๑.๓ ผลการปฏิบัติกิจกรรมไบงานที่ ๑๒.๑ – ๑๒.๓

๒. วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

๒.๑ ทดสอบตามวัตถุประสงค์

๒.๒ สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

๒.๓ ตรวจสอบผลการปฏิบัติกิจกรรมไบงานที่ ๑๒.๑ – ๑๒.๓

๓. เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

๓.๑ แบบทดสอบ

๓.๒ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

๓.๓ แบบประเมินผลการเขียนเรียงความ

๓.๔ แบบบันทึกการตรวจผลกิจกรรมที่ ๑๒.๑ – ๑๒.๓

๔. เกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

๔.๑ เกณฑ์การวัดผล

๔.๑.๑ ให้คะแนนจากข้อทดสอบ ข้อถูกให้ ๑ คะแนนข้อผิดได้ ๐ คะแนน

๔.๑.๒ ให้คะแนนพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก ให้ ๕ คะแนน

ดี ให้ ๔ คะแนน

ปานกลาง ให้ ๓ คะแนน

ปรับปรุง ให้ ๑ - ๒ คะแนน

๔.๑.๓ ให้คะแนนการเขียนเรียงความ ดังนี้

๑. การวางโครงเรื่อง

๒. การเขียนคำนำ

๓. การเสนอเนื้อเรื่อง

๔. การสรุปเรื่อง

๕. การใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

๖. การมีเอกภาพและสัมพันธภาพของเรื่อง

ให้คะแนนแต่ละรายการดังนี้

- ดีมาก ๕ คะแนน

- ดี ๔ คะแนน

- พอใช้ ๓ คะแนน

- ปรับปรุง ๑ - ๒ คะแนน

๔.๒ เกณฑ์การประเมินผล